

Stichting BNLW buitengebied Epse
p/a Oude Larenseweg 67
7214 PE Epse

Leden van de Gemeenteraad van Deventer
Postbus 5000
7400 GC Deventer

Onderwerp: Plannen van het College van B&W voor het laten bouwen van twee extreem grote reclamezuilen langs de A1 bij Epse

Epse, 31 maart 2022

Geacht gemeenteraadslid,

Het College van B&W heeft in 2016 het besluit genomen tot vaststelling van de zogenaamde “Reclame- en uitstallingennota Deventer 2016”. Het betreffende besluit is op 27 januari van dat jaar door de toenmalige Gemeenteraad van Deventer goedgekeurd, zij het met een krappe meerderheid van slechts enkele stemmen.

In hoofdstuk 7 van de genoemde nota is bepaald dat in de A1 zone op elk van de twee daarvoor aangewezen locaties een reclamezuil van ca 40-60 meter hoog mag worden gebouwd. Eén van die locaties bevindt zich bij de afrit Deventer Centrum en de andere ligt bij de afrit Deventer Oost. Directe aanleiding voor het College van B&W om de bouw van dergelijke extreem hoge reclamemasten op die locaties mogelijk te maken was het feit dat het bedrijf Truckpoint dit had geëist en dat Truckpoint zich alleen op het Bedrijventerrein A1 zou willen vestigen als aan die eis zou worden voldaan. Daarna hebben ook enkele Deventer bedrijven de wens kenbaar gemaakt om de zichtbaarheid van hun bedrijf vanaf de snelweg te vergroten. Van een eventuele bouw van extreem hoge reclamezuilen in de A1 zone is tot op heden niets terecht gekomen vanwege een totaal gebrek aan belangstelling daarvoor van potentiële exploitanten.

Nu, zes jaar na de goedkeuring van het besluit tot aanpassing van het reclamebeleid, heeft zich toch nog een potentiële exploitant aangediend. Deze potentiële exploitant, Greenledwalls, wil op de locatie bij de afrit Deventer Centrum een reclamezuil van 60 meter hoog bouwen en op de locatie bij de afrit Deventer Oost een reclamezuil van 50 meter hoog.

In een artikel van journalist Martijn Ubels in de Stentor van 6 november 2021 wordt de verantwoordelijk wethouder Thomas Walder van D66 geïnterviewd over de eventuele bouw van deze reclamezuilen. In dat artikel debiteert de wethouder dat de betreffende bestemmingsplannen de bouw van deze reclamezuilen mogelijk maken. De wethouder wordt in dat artikel als volgt geciteerd: “Greenledwalls dient zich niet voor niets aan: de zuilen hebben effect, anders zouden zij er niet aan beginnen. Het zou gek zijn als we dat als gemeente nu afhouden, het bestemmingsplan maakt het juist mogelijk.”

De betreffende bestemmingsplannen maken de bouw van extreem hoge reclamezuilen echter niet mogelijk. Het bestemmingsplan voor de locatie van de reclamezuil bij de afrit Deventer Centrum staat een maximale hoogte toe van 8 meter; voor de locatie bij de afrit Deventer Oost is dit maximaal 15 meter. De beoogde reclamezuil bij de afrit Deventer Centrum zou dus 7.5 x hoger worden dan ingevolge het daar geldende bestemmingsplan is toegestaan; de beoogde reclamezuil bij de afrit Deventer Oost zou 3.3 x hoger worden dan op die locatie is toegestaan.

Op onze vraag aan het College van B&W om ons opheldering te verschaffen over de uitspraken van wethouder Walder in de Stentor is ons medegedeeld dat de bestemmingsplannen inderdaad de bouw van extreem hoge reclamezuilen op de beoogde locaties niet toestaan en daarnaast dat het College niet verantwoordelijk is voor eventuele tegenstrijdige informatie in een artikel in de Stentor. Volgens het College is wethouder Walder dus onjuist geciteerd door de Stentor.

Wat hiervan zij, het College wil de bestemmingsplannen blijkbaar niet wijzigen. Dit betekent dat de potentiële exploitant voor de bouw van de reclamezuilen omgevingsvergunningen zal moeten aanvragen in strijd met die bestemmingsplannen. Ingevolge de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) is dat mogelijk, mits de motivering van het besluit tot vergunningverlening een goede ruimtelijke onderbouwing bevat.

In een dergelijke onderbouwing moet worden beschreven:

1. in welke mate de vergunningaanvraag past binnen het vigerende beleid; en
2. of de aanvraag geen (grote) gevolgen heeft voor de omgeving van het plangebied.

Dat de eventuele vergunningaanvragen voor de bouw van de reclamezuilen passen binnen het vigerende beleid heeft het College van B&W, zoals hierboven al vermeld, zes jaar geleden, in 2016 zeker gesteld door een desbetreffende aanpassing van het reclamebeleid te laten goedkeuren door de gemeenteraad. Maar hoe het College denkt te kunnen aantonen dat de eventueel te verlenen vergunningen geen (grote) gevolgen zullen hebben voor de omgeving van de betrokken plangebieden is ons een raadsel.

Die gevolgen zullen namelijk dramatisch zijn voor het landschap in het buitengebied van Epse, maar ook voor de natuur en de biodiversiteit in dat gebied en, in samenhang daarmee, voor het woon- en leefklimaat van de bewoners van dat gebied, en bovendien ook nog voor de verkeersveiligheid op de A1.

het landschap

Het buitengebied van Epse behoort tot het schitterende en veelgeprezen coulissen landschap van de Achterhoek. Dit landschap wordt gekenmerkt door afwisselende percelen bos, wei- en akkerlanden, hier en daar van elkaar gescheiden door houtwallen of bomenrijen, met karakteristieke zichtlijnen, verrassende doorkijkjes en een enkele nog overgebleven authentieke zandweg. De bebouwing in dit gebied is kleinschalig en overal laag. Dit unieke landschap is van uitzonderlijk grote cultuurhistorische betekenis.

Het gebied is bijzonder geliefd bij toeristen die in grote getalen per fiets, te voet of te paard door het landschap trekken, al dan niet over speciaal daarvoor uitgestippelde toeristische routes. Toerisme is niet toevallig een van de grootste inkomstenbronnen binnen de gemeente Lochem, waarvan Epse deel uitmaakt.

De bomen in dit gebied zijn vrijwel nergens hoger dan 25 meter. Als in of aan de rand van dit gebied een reclamezuil van 50 of 60 meter hoog wordt gebouwd, zal die dus 25 tot 35 meter uitsteken boven de hoogste bomen. Hierdoor wordt ernstig en op ontoelaatbare wijze afbreuk gedaan aan de bijzondere landschappelijke en cultuurhistorische waarde van dit gebied en, zowel voor inwoners van Epse als voor toeristen, aan de belevingswaarde van het landschap.

Het landschap kan de maat en de schaal van dergelijke disproportioneel grote horizon- en lichtvervuilende objecten simpelweg niet aan. In of aan de rand van dit landschap hoort geen enkele reclamezuil thuis, maar zeker geen van het door het College van B&W beoogde mega grootschalige formaat. Het zijn juist de kolossale afmetingen van de beoogde reclamezuilen die gaan zorgen voor verrommeling en verloedering van dit unieke landschap.

Het belang van het behoud van dit landschap, met name ook voor toekomstige generaties, kan naar onze mening nauwelijks worden onderschat.

de natuur

De provincie Gelderland maakt zich sterk voor een compact en hoogwaardig stelsel van onderling verbonden natuurgebieden en behoud en versterking van de kwaliteit van het landschap. Het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO) worden beschermd tegen aantasting van de kernkwaliteiten: dat zijn de natuurwaarden, de potentiële waarden en de omgevingscondities. Grote delen van het buitengebied van Epse maken deel uit van het Gelders Natuur Netwerk en de Groene Ontwikkelingszone.

In dat gebied leven diverse soorten nachtdieren, waaronder dassen, boommarters, uilen en vleermuizen. Al die nachtdieren zullen gedesoriënteerd raken door het felle licht van de extreem grote TV-schermen die aan de reclamezuilen bevestigd gaan worden. Bovendien zal het bioritme van deze, maar ook van veel andere in dat gebied in het wild levende diersoorten ernstig worden verstoord door dat felle licht, dat zowel overdag als 's-avonds zal worden uitgezonden. De gevolgen zullen voor al die dieren desastreus zijn.

In een tijd waarin de biodiversiteit in Nederland toch al in ijlt tempo achteruit gaat zou nog verdergaande achteruitgang kost wat kost moeten worden voorkomen. Het behoud van de biodiversiteit is, juist ook voor toekomstige generaties, van levensbelang.

woon- en leefklimaat

De reclamezuilen zullen vanwege de daardoor veroorzaakte horizon- en lichtvervuiling en vanwege de daardoor veroorzaakte verrommeling en de verloedering van het schitterende landschap in de wijde omgeving van de reclamezuilen een onaanvaardbare structurele aantasting van het woon- en leefklimaat van de bewoners van het buitengebied van Epse tot gevolg hebben. Hetzelfde geldt voor de schade die door de reclamezuilen in de wijde omgeving ervan zal worden aangericht aan de natuur en de biodiversiteit. Een en ander is overigens ook onverkort van toepassing op het woon- en leefklimaat van de inwoners van het buurtschap Oxe (gemeente Deventer).

verkeersveiligheid

Mede door de extreme hoogte van de zuilen en de kolossale omvang van de daaraan te bevestigen TV-schermen zullen de elkaar afwisselende beelden op die schermen al op kilometers afstand de aandacht trekken van voertuigbestuurders. Dat is levensgevaarlijk, zeker op een zeer drukke autoweg als de A1, waar ook nog eens veel vrachtverkeer van en naar Duitsland en Oost Europa is en waar de reclamezuilen ook nog eens bij veel gebruikte op- en afritten in de nabijheid van diverse richtingborden zullen komen te staan.

Rijkswaterstaat is een verklaard tegenstander van reclamezuilen waar dan ook langs autosnelwegen en roept andere bestuursorganen op om zeker bij op- en afritten geen reclamezuilen te laten bouwen. In de gebieden langs de autosnelwegen die door Rijkswaterstaat zelf worden beheerd, staat dit bestuursorgaan geen enkele reclamezuil toe.

Ook de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV) pleit ervoor om geen reclameborden te plaatsen in de buurt van drukke punten.

Veilig Verkeer Nederland (VFN) noemt reclamezuilen langs de wegen "onwenselijk". De Vereniging Verkeersslachtoffers (VVS) wil een verbod op reclamezuilen langs de wegen. In zijn rapport "Geen reclame in het landschap" adviseert het College van Rijksadviseurs de verantwoordelijke bewindslieden om nieuwe reclamedragers in de snelwegzone te verbieden.

Een en ander maakt duidelijk dat er onder de verschillende instanties en organisaties die zich beroepsmatig bezighouden met o.a. verkeersveiligheid geen enkel begrip is voor het plaatsen van reclamezuilen langs de autosnelwegen, laat staan in de buurt van drukke punten.

Het College van B&W realiseert zich naar onze mening onvoldoende dat het bewust in gevaar brengen van de verkeersveiligheid op de A1 door "opgedrongen visuele afleiding" niet alleen risico's voor snelweggebruikers met zich meebrengt, maar ook morele en financiële risico's voor het gemeentebestuur van de gemeente Deventer zelf, dat immers in het geval van ongevallen op de A1 als gevolg van verminderde aandacht van voertuigbestuurders voor het verkeer, in ieder geval medeverantwoordelijk zal zijn en -aansprakelijk gehouden zal kunnen worden voor het ontstaan van die ongevallen en de gevolgen ervan. Ook voertuigbestuurders die zo verstandig zijn om onder het rijden niet naar de reclameboodschappen te kijken, kunnen het slachtoffer worden van ongevallen die worden veroorzaakt door voertuigbestuurders die zich daar, conform de bedoelingen van het College van B&W, wel door laten afleiden.

Het is natuurlijk ook niet zonder reden dat automobilisten die tijdens het rijden op hun smartphones kijken, en daardoor even niet opletten, bestraft worden met forse boetes. Mede daarom is niet te begrijpen waarom het College van B&W automobilisten op de A1 juist zou willen stimuleren om zich te laten afleiden door reclameboodschappen op extreem grote TV schermen en om zodoende bewust de verkeersveiligheid in gevaar te brengen.

duurzaamheid/energieverspilling

Het College van B&W zegt duurzaamheid belangrijk te vinden. Daarom wil het College dat er een zonneparkje wordt gelegd naast elk van beide reclamezuilen. Die zonneparkjes moeten de energie produceren die nodig is voor de verlichting van de extreem grote TV schermen op de reclamezuilen. Maar daarmee wordt slechts de schijn van duurzaamheid gewekt. In feite gaat het bij de verlichting van extreem grote TV schermen voor reclamedoeleinden puur om verspilling van energie en verkwisting van de kostbare grondstoffen die nodig zijn voor de productie van die zonnepanelen. Met echte duurzaamheid heeft dit helemaal niets te maken.

inkomsten voor de gemeente Deventer

De reclamezuilen leveren de gemeente Deventer een bedrag van 25.000 euro per jaar op. Dat schamele bedrag aan inkomsten voor de gemeente Deventer staat in geen enkele verhouding tot de kapitaalvernietiging als gevolg van het dramatische verlies aan landschappelijke en cultuurhistorische waarde in het buitengebied van Epse, de verliezen aan natuurwaarden in dat gebied en het verlies aan biodiversiteit en in verband hiermee op termijn de inkomstenderving uit toerisme in dit nu nog bij toeristen zeer geliefd deel van de Achterhoek.

afweging van belangen

Door het verlenen van een omgevingsvergunning voor de bouw van de reclamezuilen komt het College van B&W volledig tegemoet aan de wensen en de belangen van de exploitant van de reclamezuilen en van een beperkt aantal Deventer ondernemers, maar daarmee gaat het College volledig voorbij aan de belangen die alle anderen, zowel binnen als buiten de gemeente Deventer, hebben bij het behoud van het unieke en cultuurhistorisch waardevolle landschap in het buitengebied van Epse, alsmede van de rijke natuur en biodiversiteit in dat gebied en, in samenhang daarmee, het woon- en leefklimaat van zowel de huidige als toekomstige generaties van bewoners van dat gebied, en bovendien van het behoud van de verkeersveiligheid op de A1.

Het College van B&W laat in dat geval naar onze mening ten onrechte na om tot een enigszins zorgvuldige belangenafweging te komen tussen enerzijds de puur commerciële belangen die de exploitant en een beperkt aantal Deventer ondernemers hebben bij de bouw en de exploitatie van de reclamezuilen en anderzijds de belangen van alle anderen, zowel binnen als buiten de gemeente Deventer, nu en in de toekomst, bij het niet laten bouwen van de reclamezuilen.

Strijd met toezeggingen en afspraken

Door het willen laten bouwen van reclamezuilen van 50 en 60 meter hoog met extreem grote TV schermen op en bij het bedrijventerrein A1 handelt het College van B&W bovendien in strijd met de toezeggingen die de gemeente Deventer in 1999 aan de inwoners van Epse heeft gedaan om de grond voor het bedrijventerrein van de toenmalige gemeente Gorssel te kunnen krijgen. Ook handelt de gemeente Deventer daardoor in strijd met de afspraken die destijds over het beheer en het gebruik van die grond zijn gemaakt en contractueel zijn vastgelegd.

In de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel tot gemeentelijke herindeling van de gemeenten Deventer, Diepenveen en Bathmen is in 1999 door de toenmalige regering naar voren gebracht dat het goede woon- en leefmilieu van het dorp Epse bijzondere aandacht moest krijgen, en dat een zeer ruime (groene) buffer(zone) tussen het Bedrijvenpark A1 en het dorp, alsmede interne milieuzonering, mogelijke overlast moest voorkomen. Dit is expliciet vastgelegd in de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel. Ook in het Bestuursakkoord uit 1999 tussen de voormalige gemeente Gorssel en de gemeente Deventer is vastgelegd dat tussen Epse en het Bedrijvenpark A1 een groene bufferzone moest worden aangelegd, teneinde nadelige effecten van het Bedrijvenpark A1 op de woonkern Epse te vermijden. Het doel van die bufferzone was om visuele hinder vanaf het bedrijventerrein zoveel mogelijk te voorkomen.

Overlast en visuele hinder door reclamezuilen van 50 en 60 meter hoog met extreem grote TV schermen kunnen vanzelfsprekend niet worden voorkomen door een bufferzone met struiken en bomen van een paar meter hoog. Zelfs als de bomen in de bufferzone helemaal volgroeid zijn, zullen de reclamezuilen daar nog altijd ver bovenuit blijven steken.

In het Bestuursakkoord is verder vastgelegd dat de gemeente Deventer bestemmingsplannen zal maken voor het door de toenmalige gemeente Gorssel aan de gemeente Deventer overgedragen gebied ter realisering van de in het akkoord benoemde afspraken. Dit is de reden waarom, zoals hierboven al gezegd, in het bestemmingsplan Bedrijvenpark A1 is vastgelegd dat reclamezuilen en andere masten niet hoger mogen zijn dan maximaal 15 meter. Het bestemmingsplan voor de locatie waar de reclamezuil bij de afrit Deventer Centrum is gepland laat voor reclamezuilen een maximale hoogte toe van 8 meter.

Zowel op basis van de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel als op basis van de afspraken uit het Bestuursakkoord is het College van B&W verplicht om deze maximum hoogtes voor reclamezuilen te respecteren en om zich aan deze maximum hoogtes te houden. Met die afspraken is beoogd uit te sluiten dat deze maximum hoogtes in eventuele nieuwe bestemmingsplannen zouden kunnen worden verhoogd of dat er omgevingsvergunningen zouden kunnen worden verleend voor hogere maximum hoogtes in afwijking van bestaande bestemmingsplannen.

Uit het bovenstaande kan worden afgeleid dat het verlenen van een omgevingsvergunning voor de bouw van reclamezuilen van 50 tot 60 meter hoog op en bij het bedrijventerrein A1 op geen enkele wijze is te rijmen noch met de inhoud, noch met de bedoeling van de Memorie van Toelichting en het Bestuursakkoord en evenmin met wat op basis daarvan voor reclamemasten en andere masten is vastgelegd in de thans vigerende bestemmingsplannen.

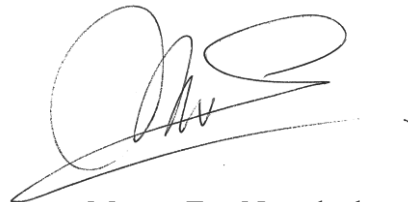
Wij moeten constateren dat het College van B&W met zijn plannen voor de reclamezuilen alle terzake gedane toezeggingen en gemaakte afspraken naast zich neerlegt. Juist een bestuursorgaan als het College van B&W van Deventer, heeft in zijn hoedanigheid van gezagsdrager een voorbeeldfunctie te vervullen en dient zich naar onze mening juist ook daarom aan zijn toezeggingen en afspraken te houden.

Wij hopen van harte dat u, als gemeenteraadslid van de gemeente Deventer de plannen van het College van B&W voor de reclamezuilen zult beoordelen met in achtneming van de in het geding zijnde belangen en met in achtneming van de in het verleden gemaakte afspraken ter bescherming van die belangen. Daarom hopen wij dat u het in 2016 door het College vastgestelde en door de toenmalige gemeenteraad goedgekeurde reclamebeleid in heroverweging zult willen nemen.

Met vriendelijke groet,

dr. mr. A.A.Th.A. Cools
voorzitter

mr. M. van Erp-Noordenbos
secretaris-penningmeester

cc College van B&W van Deventer
 College van B&W van Lochem
 Greenledwalls
 Stentor